

Концесія ця була уділена ще в 1901 р. перським урядом до 1961 р., терес концесії знаходиться у підданні Персії а концесіонер зобов'язався виплачувати перському урядом 16 проц. чистого прибутку. Експлуатація на широку шкалу розпочалася тільки 1909 р. Підчас світової війни концесія ця стала першорядним стратегічним пунктом опертя на Сході для В. Британії, віддаючи великі прибутки фальоти в ділянці заосмотрення її нафтою. У зв'язку з таким значенням концесії цей інтерес уряд В. Британії

Je się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma na-
kaz by orzeczenie niniejsze umieszczać bezpłatnie w najbliż-
szym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tej-
nakazu podlega za sobą następstwa przewidziane w § 21
ust. druk. z 17. 12. 1862 Dpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie
za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uszanowanie
ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na
celu tendencyjnym rozświeclaniem nieprawdliwych wido-
wość o położeniu nauczycieli rodzin w systemie szkolnic-
twie w Państwie wywołae niepokój publiczny. Według § 5
487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem po-
wzięte postanowienie uzasadnione. Przewodniczący Na-
dyński w. r. Profokul. Turkiewicz w. r. Za zgodności Jano-
wicz. z. sekretarz.

КІНО „АТЛАНТИК“

повідомляє про вторгання інвазіонну експозицію фільмів, що є окрасою світової продукції н. н.

„ТУРБИНА 50.000“

Цей великий архив, де акторами є маса, змістом сучасні проблеми, передає „атлантик“, відкриває нове лице радянського кінематографічного мистецтва та є вершком технічного мистецтва та режисерії. Ціна місця не відрахована. Білету та цілком карті з виїздом урядових неважливих. В суботу 3. вересня о год. 12-й ополудне.

приступає до зйомки в т-ві, підписуючи два рази свій вклад, та доходячи до суми 5 мільонів англ. фунт. при цьому капіталі т-ва 19.450.000 англ. фунтів у 1925 році. Продукція т-ва вносила в 1913-14 р. — 234.000 тон, у 1923-1924 вже дійшла до 3.700.000 тон, у 1929 р. — 6.110.000 і в 1931 р. — 5.750 тисяч тон.

Але помімо зросту продукції прибутки перського уряду не збільшувалися. У 1931 р. вплив на перської скарбниці внісся 306.000 англ. фунтів, коли податку до британської скарбниці т-во виплатило 800.000 англ. фунтів. Факт цей викликав у Персії велику сенсацію та обурення. Вці події т-во пре знизку цін нафти й повстало з того знизку чистого прибутку не йшли під увагу та в переконанні, що перський уряд т-вом ошукується, уряд концесії уневажив. (На підставі даних т-ва, дохід зменшився від 5.207.000 англ. фунт. у 1929 р. до 2.319.000 англ. фунт. в 1931). Хоч правно Персія не мала рації, помімо того факт цей задоволює англійський уряд та опінію. Здавалося, що справа буде передана міжнародному трибуналу в Гаазі. Довгі переговори поміж т-вом, перським урядом та англійським послом у Персії не давали ніяких вислідів. Як уряд так і перський парламент не рішались прийняти ніякої умови в страху перед енергічним шахом. (Прикладом може бути доля колишнього дорадника шаха, князя Тимурташа, який власне допровадив до вірвання концесії; він тепер сидить у в'язниці, позбавлений мастків). Тому англійці розпочали безпосередні переговори з шахом Різа Пахлаві. Побачивши, що вірвання концесії було тактичною і стратегічною помилкою, політично некорисною для Персії, яку вони все одно програли би в Гаазі, він скликав європейських експертів і „позволив“ себе перекопати. Внаслідок цього шах підписав угоду, в якій підтвердив непорушність концесії на протязі ще 30 літ.

Новофакт погоджено без непрямого втручання сприйняв англійський трибунал в Гаазі так некорисно для Англії, що не бажав мати задрісних вилиць на процесі в особах великодержавних претендентів до нафти.

Персія на компромісі теж скористала — на підставі нової умови дохід концесіонера „не повинен“ впасти нижче 1.000.000 англ. фунтів, чим державна перська скарбниця забезпечила собі міцний вплив. Змінені також засади обрахунку, яка тепер перепродажуватиметься від продукції. Від кожної випродуваної тони Персія буде отримувати 4 шілінги (когда 6.5 дол.) і 20 пр. від суми, яка залишиться після відрахування

пятипроцентової дивиденди акціонерів. Податки від концесіонерів побиратимуть річально, узаляжнюючи від продукції, що при перських порядках поважно полекшить т-ву ведення справ.

Крім того т-во зобов'язалося платити 2000 англ. фунтів на утримання перського нафтового представництва у Лондоні і 10.000 англ. фунтів річно на кошти науки фахових перських сил нафтового промислу.

Л. Л.

Український тиждень в Шикаго.

Програма „Українського Тижня“ від 13. до 20. серпня ц. р. в Шикаго пройшла успішно. Усі намічені зйомки і наради відбулися при великому числі учасників, при чому виявилось, яким важким і потрібним адобутком був Український Пам'яток. В ньому за цей тиждень стрівались українці з усіх кінців Америки, що дуже численно відвідали в той час Світову Виставу.

Жіночий Зїзд.

На жіночому зїзді, влаштованому Союзом Українок Америки, обговорювано біжучі завдання жіноцтва. Особливу увагу присвячено положенню українців під більшовицькою владою та пануючому там голодові. Про це відчитав листи від українки в Празі та виголошено реферати. Промовляли в тієї справі д-р Бражнік, що недавно вернула з України та відома співачка М. Гребельська. Ухвалено відповідні резолюції та рішено почати допомогну акцію.

Зїзд Молоді.

В середу відбувся зїзд молоді. Виявилось на ньому, що молодь не дуже то цікавиться політикою старшого покоління, а за те бажав своєї організації, в якій хоче плекати свої американсько-українські ідеали і завдання. Конгрес молоді вибрав організацію, що має підготувати конвенцію представників молодечих клубів і товариств на найближчий рік.

Вибір „Мис Юкреїн“.

Комісія, в склад якої входив відомий різьбар О. Архипенко, вибрала панну Марію Любас в Шикаго „королевою краси“. Другу нагороду одержала М. Семенків з Балтимор і П. Волчок з Шикаго. Шикагівські газети принесли зараз на другий день великі фотографії української красавиці. Вона буде брати участь у змаганні краси усіх націй, котре відбудеться в найближчому часі.

житий прапорець. Минаємо багато міст, всюди кишить життя. Ідемо попри фарми, крізь ліси, шляхи прегарні.

Вечором заїхали перед величавий будинок. Нічого дивного, що величавий, коштував 600 тисяч дол. Збудували його угорські українці, що досі називають себе русинами й сильно відлекуються від українців. Будинок не тільки названий гарний, але в середині улашований з комфортом. Школа й сиротинець під одним дахом. Все під управою СС. Василіянок з угорської Русі. 6 кілька галичанок, але вони пристосовуються до білшости. Говорять смішно, „рок“, „скільки“, а не дай Боже вимовити слово „Україна“, тільки „Русь“. Хай їм буде так! Оглядаю сиротинець, не можу вийти з подиву. Тут нема сліду якогось сирітства. Спальні, їдальні, рекреаційні кімнати, шпитали, амбулаторія, класи, — все робить враження багатого пансіону. Вишитося про все. Довідуся, що українці з Угорщини виїмгрували скорше, як галичани, тому й багатіші.

Жертволюбність мусить їм кожний признати, бо з добровільних датків збудували сиротинець та утримують понад 200 сиріт. Кожна сирота має своє виховання, дівчатка вбираються навіть вибагливо, харч мають здоровий, добрий. Подумали також про приємність: діти мають тенісову площу, плавання, а малі діти окремий парк із забавками. Я дістала дві галки у народній нощі які пишються у шкільній етнографічній збірці. Дівчатка й хлопці вчать музики, дуже здібні ходять на університет, інші вчать ремесла.

В неділю пішла я до капані на Службу Бо-

Виступ в Палаті Знання.

В четвер відбувся офіційний виступ українців на „почесному дворі“ в Палаті Знання на кагівський хор під управою І. Боніцького, музический квартал і танцюристи школи В. Авраменка. Виступ був дуже поважний.

Зїзд Професіоналістів.

В п'ятницю відбувся зїзд українських професіоналістів, у якому взяли участь кілька народних учителів і інших умовних робітників. Постановлено заснувати товариство українських умовних робітників. Головою обрано адвоката О. Малицького з Каїпа, Отано, заст. голови проф. Неприцького-Грановського в сьотого проф. ситету Мінесоти і учителя тай-скул І. Янко з Дітроїт. Завданням товариства має бути згуртування українських професіоналістів в Америці для спільної праці в користь української імміграції в Америці. Відчитано реферат проф. Водарського, промови виголосили ред. Вібероніч і М. Мишуга.

Зїзд Танцюристів.

Рівночасно зі зїздом умовних робітників відбувалися наради представників турків і танцюристів під проводом В. Авраменка. На нарадах постановлено поширювати існуючі і закладати нові школи та клуби, старатись рішуче скріпити центральну організацію, яка мала би розвинути в українській імміграції осередок на Америку і Канаду.

„Український День“ в Колісеум.

В суботу вечором відбулося велике свято українського мистецтва, влаштоване Василем Авраменком і його школою в залі шикагівського Колісею. В ньому взяв участь хор, оркестр під управою капітана Барабаша, пані М. Гребельська і Школа Танків В. Авраменка. Виступ був у всіх подробицях удалий і аналіз перевищав попередні подібні виступи так організації як і виконанням програми.

Усі ці зйомки і наради відбулися завдяки тому, що на виставі існує Український Пам'яток. Він став на цей тиждень справжнім центром українства на всю Америку і Канаду і дає йому українській імміграції обмінитись думками, роблячи рівночасно добру рекламу українству імені між усіма відвідувачами вистави.

(З „Нар. Вис“)

ПРИ НЕДОСТАТОЧНІЙ ЧИННОСТІ КИШОК, терпіннях печінки і жовчечних доріг, опасистости і артритизмі, катарі шлунка і кишок, обурює грубої кишки, терпіннях відходової кишки природна гірка вода FRANCISZKA-JÓZEFA усуває скоро застої, нові прояви і бої з відчеревю. Поручають її лікарі.

ФЕЙЛЕТОН „ЛІЛА“ З ДНЯ 24. ВЕРЕСНЯ 1933.

СЕСТРА СЕВЕРІНА Ч. С. В. В.

Вражіння з подорожі до Америки.

Моя мрія. — В угро-руським сиротинці. — Ті, що втікли з пекла. — У редакції „Америки“. — Одна думка. (Докінчення.)

У Філадельфії в Вашингтоні оглядала я музеї. Заступлений тут цілий світ. Англія, Німеччина, Франція, Бельгія, Голландія, Італія, Китай, Японія, частинно старинний світ і а мене майнула думка, як добре було би тут заснувати музей українського народного мистецтва. Тоді з'явив би світ, що на таке мистецтво може спомогтись лише народ високої культури. Хай, хто хоче, назве мене непоправною мрійницею, а я таки певна, що згодом моя мрія здійсниться. Я постановила впливати на учениці вищої гімназії, щоб училися зберігати кожний музичний в обсягу народного мистецтва, щоб в майбутньому станув один етнографічний музей у нас, а другий на американській землі!

Тиждень перед поворотом до краю відвідала угро-руський сиротинець. В суботу рано заїхав молодий чоловік власним авто перед магістр. Це колишній сирота, вихований у сестер, нині на доброму становищі, веде нас без інтересово. Ідемо з одного сьоту до другого біля не як нісім годин. Ідає караваном, перетинає поже авто, щоб, мовляв, всі знали, що то їде українська. На самоході їде гордо жовто-бла-

жу. Діти співали. Священик сказав проповідь з англійської мови. Значиться, що діти мало розуміють по українськи, чи нехай буде по їхньому по „русьнацьки“. До жертволюбности старшого громадянства і до добробуту сиріт варт додати би національне освідомлення молоді. За кільканадцять літ молоді замедіанізуються, більша частина дітей говорить (не знає чому) по словацьки, інші по англійськи, тільки не сміє тут заносити українським духом. Може воно зміниться, але почин мусять дати свідомі однієї з рідного краю. І тут заприязнилась я скоро з дівчорою, яка на правду незвичайно мала. Тут провела я два дні, попрощала всіх і вернула до Філадельфії.

Крім емігрантів з Галичини, Угорської Русі стрінула я також емігрантів з Великої України.

Одні виїмгрували ще перед війною, інші вирвалися з більшовицького пекла. Багато з них займається торгівлею. Раз заїхала в крамниці. Сестра, яка мене все супроводжувала по англійськи, купець відповів цією мовою, нікому не прийшло на думку, що це українець. Його жінка тримала на руках дитину й приспівувала по українськи: „Спи мого котенка, спи мого голубятко“. Звідки пастись? З України, з полтавської губернії, — відповіла. Чи тужно вам за Україною? — питаюся. Тужно, але не за теперішнім пеклом.

Колиб тут довше побула, побачила би ще багато цікавого, але з краю визнають до повороту, нема ради. Час покінчити безжурне життя й вернутися до буденної праці.

Як треба прати шовки?

Лише у Люксії Бо миляна піна платків Люкс усуває бруд, проникаючи тканину, а при цьому є така лагідна, що не нищить навіть найделікатнішого шовку. Вистарчить легко витискати!

LUX

до прання делкатних тканин

IX. Конгрес зорганізованих національностей Європи.

Декларація українців у справі автономії.

В часі дебати про територіальну автономію, дожив сенатор д-р Вол. Залозецький таку декларацію в імені українців у Польщі і Румунії:

Територіальна автономія — це самоуправа народу при допомозі вибраних ним самим, національно-приналежних до його землі членів того народу. Автономія — це політична вимога, яка має за мету забезпечити існування народу під національним, соціальним і культурним оглядом. Остаточна і вдовольна розв'язка проблеми меншостей є тільки тоді можлива, коли національні меншости будуть визнані об'єктами права.

Народи, що живуть у суцільних мовних областях, вислідом не досягнувши свого ідеалу, себто незалежності, підіймають з повним правом домагання, щоби їм на терені їх заселення признали права національної самоуправи. Там, де населення різних народностей мусить жити в одній і тій самій державі в суцільних областях побіч себе і разом з собою, має воно у своїх національних областях живе право на територіальну самоуправу.

Міжнародні гарантії територіальної автономії у Східній Галичині і в Підкарпатській Русі не здалася на ніщо, бо хоч мирові договори забезпечували тим територіям територіальну автономію, то у практиці тої автономії не введено в життя.

Українці в Польщі домагаються розтягнення територіальної автономії на всі замешкані ними землі, а саме на Східну Галичину, Волинь, Поділля і Підляшя. Українці в Румунії на замешкані ними області в Буковині і Бесарабії.

Резолюція про територіальну самоуправу.

IX. Європейський Конгрес Національностей пригадає домагання, висловлене першим конгресом, що у тих державах Європи, в границях яких живуть також інші національні групи, кожна національна група повинна мати право власної територіальної чи персональної автономної організації — згідно зі спеціальними відносинами та плекати й розвивати свою на-родність.

Територіальна самоуправа є для таких частин держави, в яких живе суцільно населення

Перед самим виїздом зайшла я до редакції „Америки“. Панове в редакції й адміністрації були для мене дуже привітні. Все їх буду згадувати добрим словом. Я хотіла переглянути давні річочки „Америки“, неспішно попросила їх пошукати — й вірити не хотілося, — на другий день вони власноручно принесли мені часопис. В розмові з ними зішли ми на українську мову, яка виросла на американській землі. — Мені здається, — сказала я — що молоді мало освіджені, слабо говорять по українськи, багато батьків говорить з дітьми в хаті по англійськи і як вище старше покоління, молоді будуть страчені для нації, а до того не можна допустити.

— Як запобігти цьому? — думала я, вертаючи додй.

Запобігти цьому може безнастанний кон-тант галичан із емігрантами. Найкраще було би влаштувати в часі ферій прогулянки з Америки до краю. Коли до краю приїхала кожного року прогулянка зложена з кількадесяти осіб, козуб тутешні громадяниство вибрало комітети, які мали би на меті завітати прогуляковцям, показати їм свої інституції, організувати для них концерти, помогти звидіти мальовничу Гуцульщи-ну, багате Поділля, дати їм спрмогу почути кілька рефератів з обсягу історії літератури, мис-тства не принесло би велику користь. Така мо-лодь вернула би до Америки підсвідомо, за-хочення до праці над іншими, відгребала би твори, що припадають пилком таї іншими очи-ма галича би на певучі потреби свого народу. Варта над тим призадуматися!!!

іншої національності, природною розв'язкою для забезпечення розвитку тої національності і її державно-творчого життя.

Конгрес стверджує, що супроти минимих шкід, які могла би принести з собою територі-яльна самоуправа для державної цілості, має держава без порівняння більші користі, бо тер-риторіальна самоуправа означає внутрішнє вдо-волення і культурний, господарський та соці-яльний розвиток різних національних областей держави.

Конгрес висуває знову вимогу територі-яльної самоуправи для областей із національно суцільним населенням і протестує проти вся-ких відкладань та обмежень, які суперечать по-зитивним внутрішньо-державним або народньо-правним зобов'язанням.

ДОЩЕВИКИ

Del-Ma

4.90

в ліпшій гатунку 5.90

МУЖЕСЬКІ КАЛЬОШІ 4.50

Можна дістати у всіх філіях.

Резолюція про голодову катастрофу в СРСР.

В обличчі страшної голодової катастрофи, яка навістила в СРСР людей усіх віроісповідань і національностей в багатьох областях тої держави, а зокрема на Україні, злучені в Європей-ському Конгресі Національностей національні групи Європи, а передовсім ті з них, яких земляки живуть у СРСР, висловлюють усім тим подяку і спочуття, що, як Іх Еміненція Кардинала Відня і зорганізовані в Союзі для церковної допомогової праці євангеліцькі, а також греко-католицькі церкви, в останніх днях закликали до міжвіроісповідної і наднаціональ-ної допомогти населенню, яке загиняє у названих областях. Вони є того погляду, що з уваги на дальший зріст голоду й нужди, яких треба на-діятися в зимі, прилюдна опінія цілого світу повинна вважати за свій елементарний етичний обов'язок підтримати цю допомогову акцію. Вони вистають ті конкретні пропозиції в цій справі, що їх містить пропам'ятне письмо гене-рального секретаря Конгресу Національностей і стверджують, що групи Європейського Кон-гресу Національностей зроблять усе, що буде тільки в їх силі, аби ту допомогову акцію під-держати також зі свого боку.

Процес за підпал Райхстагу.

В Лйпцігу розпочався 21. ц. м. серед небу-валого заінтересування опінії всего світа сен-заційний процес у справі підпалу берлінського райхстагу. Судовий будинок оточила поліція. Сусідні вулиці заповнила юрба народу. В год. 9. введено на салю п'ятьох обвинувачених. Го-ловний обвинувачений Ван дер Ліббе робить вражіння людини, що перейшла великі мораль-ні терпіння. Запитаний предсідником трибуна-лу, чи вибирає собі оборонця, відповів, що зрі-кається оборони так само з допомоги товмача Обвинувачених боронять адвокати Зайферд, Зак і Тайх.

Перший зізнався Ван д. Ліббе. З фаху він маляр. Вперше найшовся в Німеччині в 1926 р. В роках 1928—31 був кілька разів караний за жебранину та участь в політичних демонстра-ціях. В 1931 р. доконав замаху на уряд суспіль-ної опіки в Шверінген, вибиваючи шпиль на знак протесту проти низьких соціальних під-мог. Був тоді засуджений на три роки в'язниці. Рапорти голандської поліції описують авантю-ришину минувшину Ліббе, який всюди викликавав авантури, організував демонстрації, захвалюю-чи комуністичний лад і хотів уходити за кому-ністичного провідника.

В часі розправи Ліббе кілька разів перечив то потверджував ті самі питання

Криївка в горах.

Берлінська агенція Конті повідомляє, що в замку біля Гайденгайма відкрито тайну крий-ку осіб, що ховалися перед поліцією, пересліду-вані за саботаж і агітацію проти націонал-со-ціалістичного уряду. Всіх ховалося в замку ко-ло 50 осіб, переважно представників німецької інтелігенції, між ними кілька професорів і т. п. В часі облави в горах Гари придержано поверх 250 осіб. В Госларі арештований агент голанд-ських комуністів.

Англійський голос.

ЛЬОНДОН, 22. 9. ПАТ. „Таймс“ оголошує статтю на тему контролі зброень, з якого вихо-дить, що В. Британія принципіально приймала французьку конвенцію щодо автоматичної кон-тролі. На думку часопису пропонується Фран-цією метода зорганізування різної, постійної й правильної контролі найкраща. Розуміється, що можна держава задля приготування міжнарод-ньої контролі мусить у власному обсязі устій-нити пали контролі над воєнним промислом і торгівлею зброї. Держави з чистим сумлінням не потрібують боїтися такої контролі. Очеви-дно слід обмежити діяльність контрольної комі-сії, якщо ходить про тайну промислу. Дежні дер-жави, особливо великі промислові країни як напр. В. Британія не згодяться на повну свободу контролювання і під тим оглядом слід функції контрольних комісій точно означити.

Становище Німеччини.

БЕРЛІН, 22. 9. ПАТ. Німецький міністр за-кордонних справ Нойрат мав з берлінським представником „Ню Йорк Таймсу“ розмову в справі роззброєння. Міністр виступив проти за-кордонної преси, що домагається повного вдер-жання заборони версайського трактату. На його думку було би несправедливо відібрати Німеч-чині змогу однією успішною обороною проти повітряних атак у виді літаків. Німеччина має рівне право до безпеки як всі інші держави. В переговорах у справі безпеки Німеччина згоди-лась на контролю зброень під умовиною, що стосуватимуть її однаково до всіх держав і в практиці дасть рівні виследи. Міністр азначив з наїсником, що Німеччина згодилась навіть на принцип періодичної й автоматичної контролі зброень під умовиною, що приїде до ефекти-вного роззброєння рівноуваження. Зате з цілою рішучістю Німеччина відкидає стосування од-носторонньої контролі супроти Німеччини.

Розправа за вбивство Голувка.

Третій день розправи.

(Від нашого кореспондента.)

В п'ятницю 22. вересня ц. р. приступлено вже до переслуховання свідків. На салі лавки далі світять пустою, бо біля 40 осіб не заповнюють ще всіх лавок. Між публікою численно заступлена умудурована та тайна поліція і декількох військових старшин, а між ними підполковник П. від, які уважливо слідкують за ходом розправи. Лавка журналістів не заповнюється, а оголошені закордонні журналісти та решта польських покішчо не надідають. Проте зацікавлення цим небуденним політичним процесом у Самборі, який ще принесе мабуть не одну сенсаційну подробицю при переслухованні деяких прокураторських свідків, дуже велике і все більше притягає увагу цілого українського громадянства, зацікавленого велими в тому, щоб ця розправа дійсно висвітлювала бодай тло трускавського злочину, що схиливав цілу прилюдну опінію. Покищо ні зізнання перших двох підсудних, ні головної фігури в цьому процесі — підс. Романа Барановського, не висвітлює двох головних моментів, саме мотивів чи пак тла цього злочину і не відкрила покищо своєї злочинної руки, яка використала примітивне незнання відомих фактів у політичному житті та граючи на подразненні з болі відомими поцікавленими з осені 1930 р. національних почуваннях, попустила молодих людей до ганебного злочину. Але мабуть це тло не буде висвітлене.

В третьому дні розправи не було вже на салі такої нервовості, яка панувала підчас відповідей підс. Барановського на перехресні питання оборонців та прокуратора, які намагалися висвітлити, яке було дійсно відношення підс. Романа Барановського до ОУН та поліції, а головне до підготовки та виконання злочину в Трускавці (неясна історія з револьвером Барановського, який від нього замандрував до М. Гнатова та далі до рук убивників, а опісля дивним дивом повернув до Барановського і він цей револьвер продав). Зате питаннями оборонців висвітлено вже цю ганебну ролю підс. Барановського в українському суспільному житті та освітлено цю темну постать підсудного з чорним характером, який вперше виринув на нашому політичному оновді саме підчас хрестної мандрівки українського народу до своєї кращої майбутності і який має вірну відбитку в житті російського підземелля — в відомому вже нашому громадянству провокаторові Азефові. Але до тієї теми повернемо ще пізніше по процесі.

ПРЕДСІДНИК І ВІДЧИТУВАННЯ ЗІЗНАНЬ ПОК. В. БІЛАСА ТА Д. ДАНИЛИШИНА.

На вступі третього дня розправи предсідник заявив, що відчитає з активів зізнання пок. Д. Данилишина та В. Біласа щодо вбивства посла Т. Голувка. Тому спротивився рішуче обор. д-р Рогуський, покликаючись на виразну заборону законом карної процедури зі статті 340 § 3. Проте трибунал по нараді піддержав рішення предсідника та внесок прокуратора і предсідник відчитав зізнання обох покійників, які вони зложили перед прокуратором у наглому поступованні. Арештовані по нападі на пошту в Городку Яг. у грудні 1932 р. Як відомо, тоді В. Білас признався, що в Трускавці існувала „лашка“ ОУН, вдержувала контакт з Михайлом Гнатовом, який передавав цій „лашці“ читати та поширювати далі нелегальну літературу. З наказу команди ОУН виконав він у першій половині серпня 1931. напад на пошту в Трускавці, а згодом за приказ М. Гнатова пок. В. Білас wraz з Д. Данилишином убили пок. Т. Голувка тому, що — як казав М. Гнатів — пок. Голувко був ініціатором пацифікації. Далі відчитує предсідник подробиці убивства посла Голувка з зізнань В. Біласа.

НЕВЖЕ ПОК. Д. ДАНИЛИШИН ПРИЗНАВСЯ ДО ВБИВСТВА ПОС. ГОЛУВКА?

Предсідник відчитує теж зізнання пок. Д. Данилишина, складані двічі перед прокуратором. Тоді то в першому зізнанні Д. Данилишин мав признаватися до вбивства посла Голувка, але відмовившись будь-якої подробиці та висловив у цій справі. Зате в другому зізнанні згадує вже, що В. Білас повторив йому одержаний приказ убити посла Голувка і складає подробиці про саме вбивство, які покриваються зі зізнаннями пок. Біласа та про свою втечу.

ЗІЗНАННЯ СВИДКІВ.

З черги перед трибуналом і судачки присяжними переслуховано декількох свідків, які менше або більше правдиво описували свої враження по убивстві посла Голувка цього критичного дня, суботи 29. серпня 1931 р. у пансіоні СС Службів-

лиць та подавали опис двох мушкетерів — одного меншого а другого вищого ростом, цих злочинних убивників, яких зустрінули деякі свідки ще в пансіоні на сходах негайно по відголосах стрілів у кімнаті посла Голувка. Нині переслухано 6-ох свідків і всіх без присяги.

Перша зізнає св. Марія Фабіянська, служниця у СС. Службівниця, без присяги, ось так: „Критичного вечора пошла з кухні до ідальни для літників чай і побачила тоді двох втікаючих з пансіону мушкетерів, загорнених у дощевик. Ріс лише не пригадає собі. Зустріли на коридорі літника дир. К. Бриковського, пішла з ним до кімнати Голувка і там на ліжку побачила його закрованого трупа. Свідок неспомовито закричала і а плачем побігла до ідальни, а звідтам до кухні. Підс. Бунія не бачила в кухні лише монахиню. Чи підс. Бунія був у кухні, не пригадає собі, бо була дуже зворушена. Куди побігли оба молоді мушкетери не знає. Не бачила теж чи і хто з товаришів прихотів до підс. Бунія та не знає, чи він кудисьнебудь ходив.

Св. Кароль Бриковський, римо-кат. дир. банку в Яслі. Критичного вечора на відомому стрілі вибіг зі своєї кімнати, яка була на партері і тоді побачив двох втікаючих по сходах мушкетерів. Один з них спрямував до свідка револьвер і тоді свідок сягнув до кишені по свій револьвер, але пригадав собі, що його залишив перед вечором у шухляді столу. Тому негайно пофигував до своєї кімнати, щоб вхопити зі револьвер. Однак за той час напасники вже встигли втіти. Каже, що саме того вечора на коридорі було дещо темніше, як минулими днями. На його крик, що тут когось убито, відчинили двері від своєї кімнати пані Висовинська і вказуючи на двері до кімнати посла Т. Голувка, заявила, що тут сталося щось злого, тому свідок побіг до кімнати посла Голувка, де побачив на ліжку викривлене з болі лице. „Рятунку!“ — кликнув свідок і негайно вибіг сам по лікаря. Чи підс. Бунія був біля нього — не бачив, але в кожному випадку його піде не посилав. На дворі біля фінтки пансіону зустрінув двох підозрілих типів, які держали свою праву руку в кишенях. Це вказувало би, що вони обсервують пансіон.

На питання предсідника каже, що підс. Бунія не раз і не два балавав з молодцями з „такто-самого середовища“ — як підсудний і свідок нероздоржав підс. Бунієві, що за багато розчитується в різноманітній пресі. Ріс обличчя напасника, який звернувся до нього револьвер, свідок не зміг описати.

Св. Феліція Висовинська, свангелічка, яка на розправу приїхала з Варшави, зізнає, що в серпні 1931 мешкала в пансіоні СС. Службівниця, примістившись у кімнаті на партері. Критичного вечора побачила двох напасників, як утікали по сходах з першого поверху та коридором. На крик свідка — „що сталося“ — один з утікачів заставив револьвер і тому свідок утікла до своєї кімнати. Не зміг теж описати обличчя утікачів. Підс. Бунія бачила в кімнаті убитого посла Голувка між іншими літниками, які заповнили кімнату. На питання предсідника свідок запевняє, що не пригадає собі, чи на коридорі свігло було темніше, як у минулих днях, бо була дуже перестрашена та плакала. В кожному випадку підс. Бунія був доволі поденервований.

Св. Магдаліна Сірак, ігуменя та управителька пансіону — каже, що кімнату для посла Голувка піднаймали панство Пяонтеки. До пансіону приїхав пос. Голувко щойно 8. серпня 1931. Критичного дня пос. Голувко по масажі не виходив зі своєї кімнати. Пригадає собі, що за три дні перед від'їздом, мабуть у п'ятницю, сказав пос. Голувко, що вже в понеділок відіде з пансіону і попросив свідка виставити йому рахунок. Наступного дня свідкові сказав, що мусить відіхати дещо скоріше, саме в неділю. В суботу підс. Бунія пригадав свідкові, щоб виставити рахунок для посла. Критичного вечора була у рефектарі і тут долетіла вістка, що посла Голувка вбито. Служниця Фабія заанала, що бачила навіть утікаючих двох мушкетерів. Перестрашена і зворушена тією вісткою свідок побігла до ідальни по літника-поручника — звиваючи „рятунку“. Підс. Бунія по вбивстві був спокійний та сказав свідкові, що його теж були би вбили, якби не був у кухні. Про свою приналежність до ОУН підс. Бунія ніколи не згадував і свідок не бачила, щоб підс. Бунія стрічався з кимнебудь підчас служби в пансіоні. На питання предсідника каже, що ніколи не прийшла би його до служби, якби знала, що підс. Бунія належить до ОУН. Пригадає собі,

що підс. Бунія зайшов до кухні по теплу воду для літника, але присутні там сестра подали йому вечеру — кажучи, що сама віднесе теплу воду.

Предсідник: Чи пос. Т. Голувко був задоволений з побуту в пансіоні?

Св. М. Сірак: Так! Навіть дуже задоволений. Зрештою сама пані Голувкова зверталася з охотою: „що ви зробили з моїм мужем?“ каже, пансіоні. По переслуханні свідка, предсідник Т. Голувка, вписав до пропам'ятної книги перед своїм від'їздом, де покійний послав висказати своє задоволення ігумені за мило провезення відпочинку у пансіоні СС. Службівниця.

По півгодинній перерві зізнають ще три свідки. Св. Юрій Немосевський та св. Євдокія Безухова не вносять своїх зізнань до розправи нічого нового. Зате свідок Михайло Ласківна, служниця з Трускавця каже, що критичного вечора вибралася з Петром Шологаном до дрогерії. При вул. Лазенській зустрінула двох молодих людей, які швидким кроком побігли до третього мушкетера, який оповів їм, тився теж по цій вулиці. Один з цих молодих мушкетерів підійшов саме до оповідач стоячого мушкетера і щось йому впикував у руки, а опісля побіг за другим, який побіг далі, навіть не зупинючись біля цього третього мушкетера.

Тому, що св. Петро Шологан не явився в суді, покарано його гривною 20 зол. а його зізнання відчитано.

На тому перервано розправу до суботи до 9. години вранці, коли-то зізнаватиме аж 18 свідків, які мають висвітлити замотану історію з револьверами, якими вбито пос. Голувка.

ФАКТ!
що найліпші
паперці є
„КАЛІНА“

Не приймають українців до високих шкіл.

У вівторок, 19. вересня ц. р., вівторок Президія Української Парламентарної Репрезентації в особах послів д-ра Загайкевича В. і Великановича Дм. в міністерстві освіти меморіал у справі неприйняття української молоді до високих шкіл, а зокрема до львівських високих шкіл. Меморіал представляє дотеперішні практики університетських властей та ставить питання процентового призначення українців відповідно до кількості населення. У меморіалі порушено також інші справи, а саме заборону українським студентським товариствам у високих школах називати себе українськими і справу стипендій для української молоді.

Українська Парламентарна Репрезентація прохав студентів високих шкіл надіслати їй повідомлення про те, як цього року приймають українців до високих шкіл, а зокрема про кількість і процентове відношення прийнятих українських студентів до студентів польської та єврейської народності. Відомості належить слати на адресу: Пос. д-р Д. Великанович, Львів, вул. Підвалів ч. 7. III. поверх.

ІНТЕРВЕНЦІЯ У. П. Р. У ШКІЛЬНИХ СПРАВАХ.

В середу, дня 20. вересня ц. р. Президія Української Парламентарної Репрезентації інтервентувала в міністерстві освіти і заклала письмовий протест:

а) проти введення лемківського букваря з державних шкіл на Лемківщині,

б) проти перенесення українського вчительства з українських земель на західні околиці Польщі,

в) проти незатвердження львівської кураторії вчительства „Рідної Школи“ де мабуть педагогічних без ґрунтовних підстав. Таке поступовання кураторії утруднює взагалі ведення і розвиток українських приватних шкіл.

Як стоїть справа церкви СС. Василіянок у Львові.

(Жмуть інформації)

З Комітету будови церкви СС. Василіянок у Львові інформують нас, що праця коло здійснення храму при вул. Потоцького 95. поступав швидко наперед. Комітет працює в 4 комісіях під проводом своїх провідників, а саме в комісії організаційно-збірковій, імпрезовій, технічній та пресово-пропагандній. Основне церковне братство при будувачі церкви св. Макрими також спомогає комітет у праці. Раз у місяць відбуваються засідання повного комітету, на яким провіряють працю кожної комісії. Завдяки скоординованому співробітництву за час від травня 1932 по вересень 1933, зібрано на будову церкви близько 14 тисяч золотих, вчислюючи сюди вже невелику страту на різниці курсу долара. Комітетові поведлося вже досягти в магістраті згоду на місце, де стане храм; сподіємося в короткім часі добути остаточної концесії на будову. Маючи устійливе місце, комітет будови приступив до закупки будівельних матеріалів, що в кінцеві з огляду на пануючий тепер валютний хаос. Матеріали, себто цегла, вапно і т. д., ще перед зимою мають бути завезені на місце, щоб з весною приступити до закладення фундаментів під нашу церкву у Львові.

Отже виходимо зі стадії приготування та робимо перший крок до переведення наших планів: будови нової церкви у Львові. При цій нагоді звертаємося знову до всієї української суспільності наших західних земель, до українців міста Львова, а передовсім до мешканців ділянки Городецьке, Новий Світ, Вулька: Прикажіть жертви на новий храм Господній, підпишіть декларації, щоби дрібними ратами стягнути довг рідній Церкві та Українському Народові! Уможливіть тим самим з весною жайло повести будову рідної святині в городі князя Льва!

Гроші просимо слати на чекове conto: Комітет будови церкви св. Макрими у Львові, ч. 413341. Чистий чековий бланкет можна купити а кожнім поштовим уряді за 5 сотників. Декларації на зобов'язану суму слати на адресу: Комітет будови церкви св. Макрими, Львів, вул. Потоцького 95.

Будуймо храм Господній в городі князя Льва!

Для добра й успішного переведення початого громадського діла просимо інші установи не вислати збірок на подібні цілі в ділянку Городецьке-Новий Світ-Вулька, бо та ділянка під цю пору, крім будови церкви СС. Василіянок, обтяжена ще й збірками на обтоку храму св. Юра.

ІТАЛІЙСЬКО-ФРАНЦУЗЬКІ ПЕРЕГОВОРІ.

ПАРИЖ, 22. 9. ПАТ. Рівночасно з французько-англійськими балачками йдуть у Парижі французько-італійські переговори в справі розбюроювання. Французький амбасадор у Римі Шамбрен після розмови з Мусолінім мав довшу нараду з держ. підсекретарем Сівієкім. „Матен“ повідомляє, що в загальній виміні думок досягнути порозуміння в поодиноких справах, тому зближення є на добрій дорозі.

АМЕРИКА ПРОДАЄ РІЛЬНІ ПРОДУКТИ ДЛЯ СРСР.

Визнання СРСР.

ПАРИЖ, 22. 9. ПАТ. Часописи повідомляють із Вашингтону, що там ідуть переговори в справі продажі для СРСР американських рільних продуктів на суму 150 міль. доларів. У політичних колах впевняють, що негайно після успішного закінчення переговорів през. Рузвельт оголосить, що Зв. Держави рішилися визнати офіційно більшовицький уряд не лише де-юре, а й де-факто.

РАДА ЛІГИ НАШИ, КАЛЮЖА ТА КОРШМА.

ПАТ повідомляє зі Женеви: 76. сесія Ради Ліги почалася 22. вересня під проводом норвезького міністра закордонних справ Мовінгса. Відбулося одно закордонне, одно прилюдне засідання. На довірочнім засіданні затвердили м. і. іменування дотеперішнього вис. комісара Ради Л. Н. Ростінга на директора секції національних меншин секретаря Рад. Прихилилася до домагань Іраку, щоби розглянути зажадання в справі переслідування асирійців на найближчій сесії.

На прилюднім засіданні при устійнюванні денного порядку мусіла Рада вирішити, що має вчинити з меншиною петицією якогось Павелчика з польського Гор. Шлеську, яку внесено на основі гор.-шлеської конвенції. Павелчик жалівся, що наслідком піднесення рівеня шочи поставили підчас дощу калюжі, які утруднюють доступ до його коршми, яка є при тій шочи. Петиція домагається уряд Ради Л. Н., щоби спонукала польський уряд, аби він привернув стан шочи вперед сто ліг і щоби йому виплатили відшкодування. Польський уряд у заповіданні відшкодування. Польський уряд у заповіданні відшкодування. Польський уряд у заповіданні відшкодування.

Л. Н. постановила справу відіслати до льокальної процедури. (Пат додав від себе: Факт, що високий аеропат, яким є Рада Л. Н., спокушується займатися такими гумористичними зажаданнями в справі дощу, який доскулає одному з членів меншини на польському Гор. Шлеську стверджує, яка дуже збочена є ідея охорони меншин і як її надуживає меншина на Гор. Шлеську.)

ВЕЛС ПРОТИ ГІТЛЕРА.

ЛОНДОН, 23. 9. ПАТ. Відомий письменник Велс на літературнім бенкеті з нагоди 67-их роковин його уродин виступив гостро проти Гітлера. Сказав, що в Німеччині доля незалежних письменників і кингарів страшна. Те, що нині діється в Німеччині, це зовсім не програма. Це просто варварство, нищення цивілізації, думки та здорового розуму. Велс звернув опісля увагу на переслідування кингарів у теперішній Німеччині та висловив сподівання, що вікни побідять такі кингарні, поборюючи глузі й ідіотичні салютування та безсенсовні страхіття.

НІМЕЧЧИНА ТА МАДЯРСЧИНА.

БУДАПЕШТ, 23. 9. ПАТ. Німецький віцеканцлер Папен, що є тепер тут, сказав журналістам, що в розмові з прем. Гембешом торкнувся низки справ із ділянки внутрішньої політики, головнж господарських справ, що цікавлять обо краі. У справі ревізії трактатів Папен сказав, що Мадярщина та Німеччина стоять на тім самим становищі. Однак їх боротьба за ревізію має мирний характер. Я з малярським державним мужем є думки, — сказав фон Папен — що справу нового улаження відносин в середній Європі можна розв'язати лише з нами спільно, а не якоюсь іншою комбінацією. Переходячи до господарських справ Папен сказав, що Мадярщина частину полоси, занятої пшеницею, повиннаб вихенувати для шкелання коночного для Німеччини насіння, з якого витворюють олії.

НОВИНКИ

— Першорядна кравецька робітня А. Дуфання Львів, Пасаж Миколая, Тел. 87-41. Матеріали на складі. 271 10-10

— Футра мужеські й жіночі виконує по найновішим фасонам дешево й солідно Евген Говинович, Львів, ул. Домініканська ч. 4. 324 9-30

— Кравецька робітня Михайла Стеця, Львів Ягайонська 24. ч. 312 5-10

— Друга вистава словянських ілюстрованих часописів у Празі. Великий успіх першої вистави словянських ілюстрованих часописів, що відбулася у Празі та в Брно на весні цього року, заохотила її організаторів повторити та поповнити виставу. Друга вистава словянських ілюстрованих та фахових часописів відбудеться у Празі в днях з 1. до 15. жовтня ц. р. в домі „Земельське Освітні“. Для організації на виставі українського відділу, як і передше, запрошено Український Історичний Кабінет у Празі, що входить у систему словянських архівів М. З. С. В цілі пропаганди української культури просимо всі українські видавництва й редакції ілюстрованих часописів, а також фахових журналів (останні можуть бути і неілюстровані) надіслати до Українського Історичного Кабінету по кілька краще ілюстрованих чисел своїх часописів. Усі часописи по одному примірнику будуть виставлені у вітринях для загального огляду цілої продукції і окремо по одному примірнику у папках на столах для ближчого перегляду й ознайомлення публіки. Часописи надіслати з таким розрахунком, щоби до відкриття вистави були в Празі, на адресу: *Ukrajinsky Historicky kabinet v Praze. Praha, IV., Loretanske nam. 109. Tchecoslovaquie.*

— Французькі летуни у Сквилові. В п'ятницю верталися з Києва французькі летуни. По дорозі задержалися на військовому летуниському майдані в Сквилові біля Львова. Тут виставили їх представники польської влади та французький консул у Львові Шастан. Перший прилетів літак „Віоль“, ведений від більшовицького кордону радіолетунською станцією у Львові. Другий 3-моторовий літак „Девотін“, у яким був міністр летунства Ко, полетів просто до Праги. За посередництва радіостанції мін. Ко, яка є на літаку, надав до львівського коведиою телеграму з подякою за прийняття, яке йому владіли підчас його побуту у Львові та жаліє, що тепер не міг осісти у Львові. Третій літак „Башон“ осяг був також на сквиловім майдані. Летун Росі та Кодо відлетіли 23. вересня в год. 11.15 з Москви в напрямі Варшави на літаку „Жозеф де Бріке“. В год. 11.37 відлетів летун Верней на літаку „Біорі“.

— Військові паради в Кракові. У зв'язку з великими військовими парадом, що відбуються в Кракові 6. жовтня ц. р., хочуть ріжні чутки.

Відомо, що в парадах візьмуть участь президент республіки і марш. Писудський. Кавалерійські полки, що візьмуть участь у святі, уже вирушили зі своїх гарнізонів. Вони будуть розквартировані в селах під Краковом. Зачувати, що в парадах візьмуть участь радянська та турецька делегація. До Кракова має приїхати командант червоної кавалерії Будьонний зі своїм штабом. Крім того надіються приїзду турецького полку кавалерії. Краківське свято своїми розмірами має перевищити всі військові паради в Польщі за останніх 15 років.

— „Прощання зі зброєю“. У Варшавській філармонії повісився около 50-літній чоловік. Здогадуються, що він повісився там після вистави фільму „Прощання зі зброєю“.

— Арештували буши. міністра. В бжезінській повіті на приваа прокуратурі арештували буши. міністра хліборобства Влажея Столярського (Стрвоніцтво Людове), буши. віята села П-діла Ів. Пакулу, Йос. Юдаша та Йос. Яскульського. При ревізії забрали в них компромітуючі матеріали. Арештованих передали суд. владі в Томашові.

— Величезні зловживання викрито в складниці Рільничих Кулок у Самборі. Спроневірення доходять до 100.000 зол. Пошкодження в кількості осіб з мішан і урядовців. Слідство заповідається сенсацино.

— Хто виграв на лотерії? 27-го та 28-го дня татнення клясової лотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 9671; 10.000 зол. на ч. 111404, 114317, 132882; 5.000 зол. на ч. 527, 67671; 2.000 зол. на ч. 4431, 25844, 27451, 27204, 29870, 21172, 35397, 50831, 56728, 61461, 74170, 75504, 104728, 110836, 131819, 139137, 136781, 147330, 158658; 1000 зол. на ч. 119, 2304, 2668, 5030, 6327, 10468, 11365, 11557, 121148, 15265, 35987, 40548, 43193, 50971, 57068, 64543, 83299, 83719, 83391, 86161, 87807, 113535, 115048, 122704, 123700, 124986, 129200, 129693, 131033, 131593, 135424, 136484, 143124, 146727, 154910; 20.000 зол. на ч. 3100, 123519; 15.000 зол. на ч. 133196; 10.000 зол. на ч. 18722; 5.000 зол. на ч. 38610, 83665, 84833, 149782; 2.000 зол. на ч. 4431, 25844, 27541, 27204, 29870, 32274, 55631, 55886, 65907, 82446, 89504, 83456, 112635, 121468, 136120, 140440, 153336; 1.000 зол. на ч. 7110, 9194, 9721, 16959, 17142, 20053, 30093, 33238, 48191, 48701, 48199, 51901, 53219, 60947, 66169, 66500, 68407, 81390, 82067, 85557, 91861, 95234, 97733, 100398, 101870, 108167, 11742, 117117, 149078, 149479, 151522, 154076.

— Краєва хроніка. В паровім млині в Сокалі робітник Йосиф Задорожний доторкнувся дрота зі сильною електричною струєю і згинув на місці. — В Аніві пов. Сокаль арештовано Анну Віхоть, що закопала в шові двоє бліднат. — Розправа Горгонової перед Найвищим Судом у Варшаві почалася 22. вересня.

— Катастрофа з літаком. Славний американський летун Уайл Пост, відомий з чеданного лету довкола світа, став жертвою катастрофи біля міста Куїнес в штаті Ілінойс. Літак розбився і Пост померся тяжко.

— Поваби у Мезопотамії. Наслідком впливу рік Евфрату а Тигра великі простори Мезопотамії завстила катастрофальна повінь, що залила 14 сіл. У водах найшло смерть кількадесят осіб. Згинуло теж багато худоби.

— Смерть великої теозофки. В індійському місті, що є центром теозофічних організацій а Адір, біля Мадрасу, померла в 88. р. життя англійка пані Анні Безант, що все своє життя присвятила пропаганді теозофічних ідей. У 20-ім р. життя виийшла за пастора, шість ліг пізніше з ним розійшлася, коли аірвала в церкву, якийсь час була під неспільним впливом матеріалістичного атеїзму і належала до англ. соціалістичної партії „фабіанців“. Під впливом російської теозофки Блаватської, сама стала теозофкою і віділа по світі в відчистах, друкувала численні книжки, засновувала товариства одновірців. Провідні ідеї її суспільної діяльності зводилися до боротьби а усіма формами насильства. Безант була вегетаріанкою і навіть черевиків не носила а і ширі тому, що була ворогом усякого збистства звірат. У 1898 р. заснувала вола в Бенарес гіндуську колегію, а якої атодом повстав гіндуський університет і гіндуський національний рух. Вона була великою прихильницею гіндуського аивольного руху і вірила в те, що кождий як відроджена душа у тілі гіндуца прилеє сласти світ. Покине залишила свій „месію“ гіндуца Кришнамурті, якого адоптувала у 1926 р. Вона це віакрила талант цього пачиного, небуделного молодця ате воли був 10-літньою дитиною. Безант була без сумніву одвою а панорітимальних і айдіалістичних жінок у світі а останньому шістолітті.

ЯВОРІВЩИНА.

Не терпів би я зовсім
від магнітків
якщо вживав би я постійно
„LEBEWOHL“
Доматайтесь у всіх аптеках і апте. склад.
ВІДРАЗНО
LEBEWOHL
Виріб кращий.